

Rezumat teză abilitare (Română)

Bogdana Neamțu ocupă în prezent poziția de conf. univ. dr. în cadrul Departamentului de Administrație și Management Public, Universitatea Babeș Bolyai. Ea predă cursuri atât la nivel licență cât și master cu o tematică legată de dezvoltare locală și regională precum și dezvoltare durabilă și planificare urbană.

Bogdana Neamțu este co-director al Centrului pentru Studiul Bunei Guvernanțe. Centrul, fondat în anul 2010, reunește experți din diverse universități românești și internaționale, cu pregătire și experiență în domenii variate precum: drept, administrație publică, sociologie, științe politice și economie. În cadrul Centrului, ea este responsabilă cu direcția de cercetare care vizează dezvoltarea durabilă precum și cu integrarea acestui principiu în alte arii de politică publică. În calitate de co-director, Bogdana Neamțu coordonează tineri cercetători și studenți care sunt implicați în derularea unor cercetări care sunt parte a unor proiecte mai largi ale Centrului. Responsabilitățile ei includ și scrierea de aplicații pentru granturi și identificarea de noi parteneri. În 2014, o realizare importantă a constat în co-editarea, împreună cu D. Dragos, a unui volum publicat la editura Springer, Germania, care reprezintă rezultatul unui proiect de cercetare întins pe mai mult de 3 ani și care a implicat cercetători din mai mult de 10 țări.

Bogdana Neamțu are o experiență relativ semnificativă în implementarea unor granturi de cercetare, atât în calitate de membru în echipa grantului (5 granturi naționale) cât și în calitate de investigator principal (2 granturi naționale). Temele abordate în cadrul acestor granturi includ: reforma sistemului administrativ românesc, buna guvernare, transparența administrativă, instituția Ombudsmanului, cultura organizațională. După anul 2010, a avut calitatea de investigator principal în cadrul a două granturi post-doctorale care au presupus: examinarea modului în care dezvoltarea durabilă este integrată în cadrul achizițiilor publice, cu accent pe costul ciclului de viață și etichetele ecologice (12 luni); sisteme de măsurare a durabilității urbane (30 luni). Rezultatele activității de cercetare au fost diseminate pe scară largă, atât la nivelul comunității academice cât și al practicienilor. A luat parte și la scrierea și implementarea unor granturi vizând dezvoltarea instituțională (5 granturi), atât în calitate de expert în domeniul educației cât și ca membru al echipei de management (expert monitorizare-evaluare).

Alte realizări profesionale includ: Membru în comitetul științific al *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, singurul jurnal în domeniul administrației publice din România inclus în Social Sciences Citation Index (Web of Science), cu factor de impact 0,333. Recenzor pentru reviste internaționale în domeniul administrației publice precum *IRAS*. Profesor invitat la Michigan State University (2007, 2008, 2009, and 2013) în vederea realizării unor cercetări comparate pe teme de interes pentru ambele universități, precum dezvoltare regională, planificare urbană și mai recent bună guvernare. Prelegeri la University of Ljubljana, Slovenia în 2011. Activități de consultanță pentru diverse autorități locale în domeniul planificării spațiale și a urbanismului.

Rezultatele activității științifice a Bogdanei Neamțu includ: 5 cărți (3 ca unic autor); 3 volume coordonate; 25 de capitole în volume colective și 27 de articole (11 ISI). Majoritatea acestor contribuții au fost realizate după susținerea publică a tezei în 2008. Numeroase capitole sunt publicate în cadrul unor volume prestigioase, editate la edituri precum Cambridge University Press.

Teza de doctorat a Bogdanei Neamțu, susținută în 2008, vizează o temă nediscuțată în literatura de planificare urbană din România și anume dispersia urbană (extinderea necontrolată și neplanificată a orașului în zona rurală adiacentă, cu consecințe economice, sociale și de mediu negative). Scopul

cercetării din cadrul tezei a vizat: a) determinarea amplitudinii fenomenului de dispersie urbană în România (modificări în utilizarea suprafeței terestre; cauze care stau la baza acestor schimbări; prognoze pe termen scurt și mediu). b) explorarea modului în care acest fenomen poate fi controlat/direcționat prin intervenția sectorului public. A doua parte a tezei este unică prin aceea că a introdus în literatura de specialitate din România conceptul de creștere/dezvoltare inteligentă – un anumit tip de dezvoltare urbană, controlată de autoritățile publice, care prezintă anumite caracteristici calitative (dezvoltare de tip cluster/grupată, limitarea fragmentării terenurilor, standarde de design care favorizează construcții orientate spre oameni și care asigură un simț al apartenenței la comunitate). Teza a inclus o trecere în revistă a diferitelor tipuri de politici și instrumente folosite în alte țări pentru implementarea dezvoltării inteligente și o analiză exploratorie a modului în care aceste instrumente pot fi transferate și adaptate la contextul din România.

Provocarea tezei a constat în preluarea unui concept specific contextului urban american și adaptarea lui la contextul românesc într-un mod adecvat. Pentru a evita comparații bazate pe indicatori care descriu tiparuri fizice de folosință a terenurilor, abordarea Bogdanei Neamțu se axează mai degrabă pe aspecte legate de guvernare: a) care sunt factorii declanșatori – legali, politici și administrativi, ai dispersiei urbane în România; b) ce tipuri de aranjamente administrative (de ex. cooperare versus competiție, arii metropolitane versus unități administrativ-teritoriale individuale) sunt necesare la nivel local pentru a controla dispersia urbană.

În anii de după susținerea tezei de doctorat, Bogdana Neamțu a continuat să fie interesată de fenomenul dispersiei urbane și controlul acesteia. Contribuția ei majoră în acest domeniu a constat în redefinirea problemei în termenii dezvoltării durabile – dispersia urbană văzută ca un model nesustenabil de extindere urbană (carte publicată în 2012). Deși fenomenul de dispersie urbană a avut întotdeauna o conotație negativă, publicațiile ei apărute după susținerea tezei de doctorat punctează în mod explicit caracterul nesustenabil al dispersiei urbane. Se poate afirma astfel, că una din preocupările și direcțiile majore de cercetare ale Bogdanei Neamțu – dezvoltarea durabilă, a evoluat din cercetarea inițială în domeniul dispersiei urbane și a controlului dezvoltării urbane.

În timp ce dezvoltarea durabilă poate fi considerată o evoluție firească în cadrul preocupărilor sale de cercetare, lucrurile sunt mai puțin clare în privința celei de a doua direcții și anume guvernarea. Începând cu anul 2009, Bogdana Neamțu a colaborat cu D. Dragos, expert în drept public, la anumite cercetări vizând reforma administrativă din România și alte țări în tranziție precum și liberul acces la informații publice. Aceste contribuții inițiale, în ciuda unui caracter legal mai pronunțat, vizează și întrebări derivate din literatura din sfera guvernării: de ce anumite instituții și prevederi legale funcționează într-o țară și nu și în restul țărilor aflate în proces de tranziție; dificultăți în implementare și factori care fac ca instituțiile și prevederile legale să fie ineficiente etc. Cei doi cercetători au realizat că aceste teme pot fi plasate sub umbrela conceptului de bună guvernare. Acesta a fost motivul principal care a stat la baza creării Centrului pentru Studiul Bunei Guvernanțe în 2010. Intenția celor doi cercetători a fost să reunească sub egida unei singure entități de cercetare o varietate de experți cu pregătire în sociologie, economie, administrație publică, drept etc. Începând cu anul 2010, Centrul s-a dezvoltat în mod continuu și semnificativ. Există consolidate câteva direcții clare de cercetare și membrii săi sunt implicați în numeroase proiecte și rețele internaționale. Pentru B. Neamțu, principalul câștig derivat din activitatea în cadrul Centrului este faptul că odată cu trecerea timpului a putut să integreze cele două interese de cercetare inițiale – dezvoltarea durabilă și guvernarea, într-o singură abordare coerentă.

Secțiunea din cadrul tezei de abilitare care prezintă contribuția științifică a Bogdanei Neamțu este structurată în trei mari părți. O primă parte constă dintr-un cadru conceptual – o reflecție asupra modului în care conceptele de dezvoltare durabilă și guvernare funcționează împreună. Partea a doua și partea a treia prezintă succint cele două mari direcții de cercetare sub care pot fi încadrate publicațiile Bogdanei Neamțu.

Atât dezvoltarea durabilă cât și guvernarea au apărut spre sfârșitul anilor 1980, având o origine comună și reprezentând concepte cu un conținut ambiguu. Conceptul de dezvoltare durabilă a rezultat din două surse: preocuparea vizavi de degradarea mediului înconjurător generată de industrializare și capitalism și criticile la adresa organizațiilor internaționale care finanțau proiecte de dezvoltare în țările din lumea a treia. Raportul Brundtland, din 1987, nu a inventat acest termen dar l-a relansat într-un mod în care i-a crescut atractivitatea. Raportul a oferit o definiție populară dezvoltării durabile (cea mai citată) – ”dezvoltarea care răspunde nevoilor prezentului fără a compromite posibilitatea ca și generațiile viitoare să își realizeze propriile nevoi”. Acest document a recunoscut și faptul că dezvoltarea durabilă implică responsabilitatea unui set larg de actori – publici și privați, precum și participarea largă a publicului și a implicării ONG-urilor.

Termenul de guvernare este cel mai adesea definit prin opoziție cu guvernul. În timp ce termenul de guvern se axează pe instituțiile și acțiunile statului, termenul de guvernare presupune că actori non-statali precum sectorul de afaceri și ONG-urile sunt implicate în procesul de gestionare a afacerilor publice. Odată ce numărul și tipul de actori implicați în acest proces se multiplică, tipul aranjamentelor instituționale și relațiile de putere dintre acești actori se modifică de asemenea. Ierarhiile care sunt specifice paradigmei de tipul guvern sunt înlocuite cu aranjamente flexibile, care includ rețele și regimuri informale. Tranziția de la ierarhii la rețele și aranjamente informale implică un nivel mai puțin clar de răspundere și necesită o coordonare crescută între actori.

În momentul întocmirii tezei de abilitare Bogdana Neamțu a fost confruntată cu două mari dileme. În primul rând, structura propusă aduce împreună nu unul, ci două concepte considerate ambigue de către literatura de specialitate. Cu toate acestea, autoarea tezei este de părere că acest lucru nu ar trebui să ne împiedice de la a reflecta asupra modului în care dezvoltarea durabilă ar trebui să fie implementată, în contextul în care este absolut clar că tipul de schimbări cerute de dezvoltarea durabilă nu vor avea loc în mod automat. Dintre cele trei moduri de guvernare posibile – ierarhii, piețe și rețele, este important să se determine care mod poate fi folosit în implementarea obiectivelor dezvoltării durabile.

Cea de a doua dilemă este legată de distincția pe care o operează literatura de specialitate între sintagmele ”guvernare și dezvoltare durabilă” și ”guvernare pentru dezvoltare durabilă”. Autorii care aparțin primului curent utilizează o abordare empirică și sunt interesați de modul în care dezvoltarea durabilă a fost interpretată și urmărită în diferite contexte. Autorii aparținând celui de al doilea curent de gândire utilizează preponderent o abordare normativă și sunt interesați să identifice și să facă recomandări cu privire la ce tip de sisteme de guvernare ar trebui să fie folosite pentru a fi atinse obiectivele dezvoltării durabile. O întrebare pertinentă ridicată de autoare este însă în ce măsură această distincție este utilă și dacă nu cumva cele două abordări pot să co-existe. Bogdana Neamțu oferă ca exemplu în acest sens cercetările desfășurate de ea în cadrul unor rețele internaționale (de ex. achiziții publice durabile, europeanizarea dreptului național) în cadrul cărora a folosit atât o abordare empirică, descriind evoluțiile din acel domeniu din România cât și o abordare normativă, care se regăsește la nivelul recomandărilor bazate pe bune practici din alte sisteme.

Așadar, autoarea opinează că distincția poate fi utilă pentru înțelegerea perspectivei utilizate de anumiți autori dar consideră că cercetarea proprie ar trebui descrisă ca fiind mixtă.

Cadrul teoretic care se potrivește cel mai bine analizării contribuției științifice a Bogdanei Neamțu este cel care consideră că guvernanta pentru dezvoltare durabilă implică o reflexie asupra a patru mari dimensiuni: principiul integrării, dezvoltarea unor obiective comune, criterii, alternative și modalități/reguli vizând stabilirea unor compromisuri precum și indicatori de progres; stimulente și informații pentru implementare; programe destinate unor inovații la nivel de sistem.

În cadrul acestui material, contribuția științifică a autoarei este grupată în două mari direcții: I) Dezvoltare durabilă și II) Guvernanta/Bună guvernanta. Aceste categorii sunt oarecum artificiale în lumina cadrului conceptual prezentat mai sus dar permit o mai bună evidențiere și analiză a contribuției autoarei în anumite domenii care nu sunt perfect integrabile în cadrul descris. Cu toate acestea, în prezentarea celor două direcții de cercetare, autoarea a evidențiat ori de câte ori a fost posibil legătura dintre aceste două concepte.

Direcția de cercetare I: Dezvoltarea durabilă

1. Planificare urbană durabilă

Cercetarea autoarei în domeniul dezvoltării durabile este ghidată de asumția normativă că autoritățile locale pot și trebuie să intervină pentru a ghida modul de dezvoltare urbană în direcția dorită. Planificarea urbană sustenabilă reprezintă o schimbare de paradigmă, care reflectă valorile și obiectivele dezvoltării durabile. Contribuția autoarei în acest domeniu este atât teoretică cât și empirică. Din perspectivă teoretică, ea a analizat diferite teorii din planificarea urbană precum și emergența planificării sustenabile în contextul mai larg al post-modernismului. Din perspectivă empirică, autoarea a examinat, prin intermediul mai multor cercetări separate, dacă și în ce măsură strategiile de dezvoltare locală reflectă valorile și principiile planificării urbane sustenabile.

2. Orașe și comunități durabile

Nivelul local reprezintă în prezent scala la care numeroase politici și eforturi vizând dezvoltarea durabilă au loc. Acest lucru se datorează și recomandării cu caracter normativ din cadrul Agendei 21, care, dorind să accentueze rolul comunităților locale în implementarea dezvoltării durabile, afirmă: "Gândește global dar acționează pe plan local". Conceptul de comunități durabile s-a dezvoltat din înțelegerea importanței comportamentului individual și a contextului de guvernare local în care acest comportament apare/se manifestă. Originile sale sunt legate și de dezvoltarea unor noi domenii științifice precum dezvoltarea comunitară. Tranziția de la comunități la orașe durabile este legată de înțelegerea rolului pe care orașele, ca unități administrative de bază în cele mai multe sisteme administrative, îl joacă în ceea ce privește furnizarea infrastructurii, creării de spații verzi, promovării dezvoltării economice locale. O critică principală cu privire la considerarea orașelor ca o scală eficientă unde dezvoltarea durabilă trebuie să aibă loc este legată de faptul că de cele mai multe ori problemele de mediu, sociale și economice depășesc granița administrativă a unui singur oraș.

3. Integrare orizontală a preocupărilor în domeniul dezvoltării durabile în cadrul unor politici publice: achizițiile publice

Dezvoltarea durabilă nu poate fi privită ca un obiectiv de politică publică izolat. Ea primește mai multă forță atunci când este integrată la nivelul unor politici publice care în mod tradițional nu implicau considerații din sfera dezvoltării durabile. În contextul Uniunii Europene, achizițiile publice

sunt un exemplu perfect în acest sens: în mod tradițional, toți actorii implicați erau preocupați să obțină cel mai bun produs/serviciu/lucrare pentru banii plătiți. Abia recent, decidenții publici au realizat că, având în vedere sumele importante de bani utilizate de organizațiile publice pentru a-și procura bunuri/servicii/lucrări, procesul de achiziții publice ar putea fi folosit și pentru realizarea unor obiective de mediu și sociale (achiziții publice durabile). În perioada 2013-2014 autoarea a fost investigator într-un grant de cercetare post-doctorală finanțat de Universitatea Babeș Bolyai în cadrul căruia a analizat diferite instrumente folosite în contextul noilor Directive vizând achizițiile publice (datează din 2014) și anume costul ciclului de viață și etichetele ecologice.

4. Dezvoltare durabilă la nivel global: rolul organizațiilor internaționale

Conceptul de guvernanta globală de mediu este probabil cel mai potrivit pentru a discuta interconectarea dintre dezvoltarea durabilă și guvernanta. Cercetarea autoarei explorează acest concept din perspectiva rolului jucat de Banca Mondială în domeniul protecției mediului și a tranziției politice a acestei instituții de la o abordare preventivă dar pasivă "de a nu face rău" la o abordare pro-activă. Cercetarea autoarei urmărește două mari obiective: a) discutarea unor situații de internaționalizare a unor norme/politici care devin practici standard acceptate la nivel global pentru limitarea impactului negativ asupra mediului și a comunităților indigene; b) analizarea procesului de reformă a măsurilor de salvagardare implementate de Banca Mondială prin prisma criticilor care argumentează că ne aflăm în prezența unui proces de diluare a acestor standarde. Deși contribuția autoarei în acest domeniu se bazează pe un studiu relativ tehnic și cu caracter legal, există și aspecte care țin de guvernanta: Cum evoluează aceste măsuri de salvagardare de-a lungul timpului și sub acțiunea căror factori; Care este motivul pentru care organizațiile internaționale trebuie să răspundă în fața celor afectați de proiectele pe care le implementează în anumite țări; Cât de multă discreție trebuie dată țărilor/beneficiarilor proiectelor finanțate de Banca Mondială cu privire la procesul de definire și atingere a acestor măsuri de salvagardare.

Direcția de cercetare II: Guvernanta

1. Buna guvernanta în contextul statelor din fostul bloc comunist

O parte semnificativă a eforturilor de cercetare și a lucrărilor publicate începând cu anul 2008 sunt concentrate pe investigarea principiilor bunei guvernante în contextul statelor din fostul bloc comunist, cu accent pe identificarea celor mai bune practici din regiune (Europa Centrală și de Est - ECE) și în afara acesteia și pe transferul/adaptarea cu succes la specificul contextelor naționale și sub-naționale (cel mai adesea, la nivelul României). Principiile bunei guvernante și instrumentele de politică publică dezvoltate ulterior pentru implementarea acestor principii sunt adesea cercetate în strânsă legătură cu corupția, care reprezintă una dintre cele mai semnificative probleme cu care se confruntă acest grup regional de țări.

1.1. Transparență și deschidere: accesul liber la informații și participare publică

O dimensiune-cheie de cercetare în cadrul Centrului pentru Studiul Bunei Guvernante este transparența administrativă. Acest concept este larg definit ca încorporând diferite elemente precum: libertatea de informare, participarea în procesele decizionale și transparență prin e-guvernare. Cercetarea autoarei în această sferă include: studii teoretice, care se concentrează pe o analiză comparativă a regimurilor liberului acces la informație în statele din regiunea ECE; analize empirice care urmăresc evaluarea gradului de transparență în România în diferite contexte (urban versus rural) și pentru diferite sfere de politică publică (aspecte de protecție a mediului).

1.2. Responsabilitate: rolul instituțiilor de tip Ombudsman

Pe lângă transparență administrativă, o altă dimensiune-cheie de cercetare în cadrul Centrului pentru Studiul Bunei Guvernanțe este studiul instituțiilor de tip Ombudsman în diferite contexte naționale. La fel ca în cazul transparenței administrative, unele dintre preocupările inițiale ale autoarei în această sferă de cercetare sunt rezultatul unei inițiative comune de cercetare în contextul conferinței EGPA, grupul de studiu nr. X, Drept și Administrație Publică. Ca parte a acestui proiect, menționăm participarea în 2010 la un workshop în Liverpool (23-26 august, sub coordonarea prof. B. Thompson), care a explorat acest subiect din perspectivă comparată. Din 2009 până în 2011, autoarea a făcut parte din echipa unui grant de cercetare național, prin care s-a finanțat un studiu comprehensiv privind rolul instituției Ombudsman-ului ca promotor al bunei guvernante în România. Ca rezultat al acestui proiect, menționăm rolul de co-autoare a mai multor contribuții privind interacțiunea dintre Ombudsman și instanțele judecătorești în România și co-editarea unei cărți conținând mai multe contribuții internaționale privind instituțiile de tip Ombudsman. În 2015, împreună cu prof. D. Dragoș, autoarea a fost invitată pentru susținerea unei prelegeri la colocviul care a marcat 20 de ani de existență a instituției Ombudsman-ului European (22 iunie, Bruxelles). Prelegerea a fost elaborată ulterior sub forma unui capitol de carte, care va fi publicat în cursul anului 2016.

1.3. Conduită etică

Integritatea la nivelul guvernului reprezintă o precondiție pentru guvernanta eficientă – binele public este priorizat în raport cu interesele individuale sau de grup, iar corupția, indiferent de forma în care se manifestă, nu este tolerată. Cercetarea autoarei în acest domeniu include un capitol general privind strategiile anti-corupție folosite în țările ECE, precum și un capitol mai specializat care abordează conflictele de interese în achiziții publice. Pe lângă aceste lucrări, care se concentrează exclusiv pe aspecte privind corupția, majoritatea volumelor pe domeniul achizițiilor publice din seria EPLS includ considerente privind formele de manifestare a corupției în diferite stadii ale proceselor de achiziții publice, precum și diverse strategii de a combate acest fenomen (a se vedea secțiunea privind Europeanizarea sistemelor de drept administrativ naționale).

2. Europeanizarea dreptului administrativ național

În prezent, legislația administrativă a statelor membre ale Uniunii Europene nu mai este modelată exclusiv la nivel național ci este supusă influenței europene în multiple modalități. Această influență este perceptibilă nu doar în situații de aplicare a dreptului european de către instanțele naționale, ci s-a extins și la cazuri care implică situații pur interne. În acest context, doctrina face o distincție între influența legislativă sau jurisprudențială a dreptului european asupra dreptului național atunci când dreptul UE este implementat de instanțe sau administrație, de o parte, și adoptarea voluntară a principiilor de drept comunitar în ordinea juridică internă, pe de altă parte. Aceasta din urmă nu este determinată în mod direct de aplicarea dreptului comunitar. Este vorba despre o receptare voluntară a principiilor dezvoltate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în situații pur interne datorată faptului că acestea sunt considerate o completare reprezentativă a dreptului național.

În această sferă de europeanizare a dreptului național, cercetarea autoarei a fost orientată asupra unor direcții prezentate mai jos. Contribuția la acest domeniu de cercetare care este, cel puțin la o primă evaluare, extrem de juridic și tehnic, este reprezentată de aplicarea perspectivelor teoretice și practice ale guvernantei în analiza procesului de europeanizare – cercetarea empirică inerentă de obicei acestor cercetări contribuie la determinarea și analiza condițiilor și factorilor care influențează conformarea la cerințele UE. Aplicarea dreptului european în ordinea juridică națională

ridică întrebări cu privire la organizarea sistemului judiciar și a mecanismelor instituționale suplimentare oportune a fi create. Interesele de cercetare au vizat și analiza modului în care schimbările prevederilor legale și ale instituțiilor reflectă preocupări mai largi la nivel societal – spre exemplu, corupția și nevoia de atragere de fonduri UE la timp și eficiente.

2.1. Revizuirea contencioasă a deciziilor administrative: tradiție și schimbare

Cercetarea în acest domeniu a debutat cu un proiect internațional foarte îndrăzneț care și-a propus să adune reflecții asupra modului în care trecerea la paradigma guvernantei a influențat dreptul public, mai exact, modul în care se realizează revizuirea pe cale judiciară a deciziilor guvernamentale. Demersul editorilor a fost extrem de curajos – aplicarea conceptelor din jargonul guvernantei, precum parteneriat, rețele, noi forme de comunicare/media, în domeniul dreptului, este un aspect relativ neobișnuit.

Editorii au stabilit contextul pentru elaborarea capitolelor naționale prin compararea și contrastarea a două modele diferite – modelul tradițional și modelul dialogului, care sunt relevante pentru diferite subiecte de drept administrativ. Ipoteza este că modelul tradițional este mai mult axat pe formă și proceduri decât modelul dialogului și că acesta din urmă este mai mult axat pe atingerea unui rezultat substanțial, acceptabil pentru toți participanții, spre deosebire de procedurile formale. Însă, o altă ipoteză este că, în aplicarea modelului dialogului, sfera judiciară/instanțele joacă un rol redus în deciziile de fond la care se ajunge între părțile implicate în dialog.

2.2. Implementarea Directivelor UE în dreptul național: provocări

Ca nou stat membru al UE, România s-a confruntat cu numeroase provocări cu privire la procesul de transpunere a Directivelor UE în legislația națională. Adesea, din cauza capacității administrative limitate, legiuitorul național a optat pentru o transpunere identică, fără o înțelegere clară a problemelor de implementare ulterioare. Acest lucru a generat pentru multe domenii de politică publică o problemă relativ similară – legislație excelentă, aliniată prevederilor UE, fără întârzieri semnificative de transpunere, însă cu provocări majore de implementare. În cercetarea autoarei au fost examinate două situații de transpunere privind două Directive UE distincte (Directiva Serviciilor și Directivele privind Acizițiile Publice).

Obiectivele privind cercetarea sunt listate separat pentru cele două mari direcții de cercetare descrise în teza de abilitare. Acestea includ:

Direcția de cercetare I

Continuarea cercetării anterioare

- În sfera dispersiei urbane, pe termen scurt și mediu, interesele de cercetare vizează: a) Evaluarea schimbărilor utilizării terenurilor în România (sunt disponibile noi seturi de date prin aplicația Corine). Obiectivul principal este de a identifica dacă, comparativ cu anii anteriori, au apărut schimbări în ritmul de evoluție a procesului și dacă răspunsul este afirmativ, care sunt principalele schimbări. b) Determinarea impactului politicii privind polii de creștere în România asupra fenomenului dispersiei urbane. Această politică se bazează pe asumția că nu vom vedea fenomenul de creștere doar în interiorul orașelor ci și în comunitățile învecinate, prin efectele de propagare a creșterii. Rămâne de văzut, totuși, dacă acest tip de creștere este cu adevărat sustenabilă și dacă politica publică generează cu

adevărat dezvoltare policentrică sau, mai degrabă, încurajează dezvoltarea aglomerațiilor urbane uriașe și lipsite de delimitări clare.

- În sfera achizițiilor publice durabile, cercetarea va urmări continuarea cercetării anterioare prin axarea pe conceperea și dezvoltarea de metodologii standardizate privind costul ciclului de viață care ar putea fi folosite de autoritățile contractante pentru anumite produse de bază. Dacă este posibil, în colaborare cu cercetătorii Centrului de Cercetare, se va urmări colaborarea cu mai multe autorități locale interesate în explorarea modului în care ar putea fi implementate principiile costului ciclului de viață în propriile achiziții publice.
- În sfera măsurării sustenabilității, interesul de cercetare se va îndrepta asupra comunităților care implementează deja standardul ISO 7120:2014, o primă măsură a sustenabilității aplicabilă la nivelul comunităților. Recurgând la indicatorii furnizați de acest standard, cercetarea viitoare va determina cum performează orașele raportat la anumite dimensiuni sau indicatori.

Noi direcții/teme/proiecte de cercetare

- Raportarea privind sustenabilitatea în sectorul public / organizații publice. Acest subiect de cercetare reprezintă o noutate a cercetării recente a autoarei, cu toate că este strâns interconectată cu măsurarea sustenabilității. Cercetarea în această sferă urmărește să pună accent pe identificarea unor sisteme diferite de raportare a sustenabilității, utilizate la nivel global de organizații publice, și să determine dacă există anumiți factori care declanșează sau, dimpotrivă, împiedică asupra implementării cu succes a respectivelor sisteme.
- Mobilitatea urbană și sisteme de transport durabil. Această temă reprezintă o noutate absolută în contextul cercetărilor autoarei, cu o relevanță ridicată atât pentru guvernare cât și pentru dezvoltarea durabilă. Transportul ca sector economic generează poluare semnificativă și alte deteriorări ale mediului. În context urban, transportul este considerat ca domeniu în care ar putea avea loc schimbări radicale datorită implementării unor soluții inovative. Astfel de soluții inovative includ, spre exemplu, transportul intermodal.
- Redezvoltarea cursurilor de apă. Similar cu tema mobilității urbane, acest subiect este subexplorat în cercetarea de până acum a autoarei și prezintă o atracție mare pentru viitor. În majoritatea societăților/contextelor urbane, cursurile de apă sunt considerate resurse pentru dezvoltarea urbană și, chiar mai important, pentru publicul larg. Acestea joacă un rol important în furnizarea de spații și facilități pentru recreere și relaxare. În contextul orașelor din România, cursurile de apă au fost ignorate. Doar recent au apărut inițiative decizionale locale care vizează redezvoltarea acestor zone. Cercetarea va urmări explorarea modului în care alte orașe din blocul fost socialist folosesc cursurile de apă și de a determina beneficiile economice ale acestui proces de redezvoltare.
- Calitatea vieții în context urban – estetică și design urban. Calitatea vieții este un concept larg care include multiple dimensiuni. Conceptul implică atât factori obiectivi (ex. nivelul resurselor materiale, starea de sănătate, statutul profesional, condițiile de trai și multe alte aspecte) cât și percepția subiectivă a indivizilor asupra acestora (Eurostat Statistics Explained). Există un domeniu relativ bine dezvoltat de literatură asupra condițiilor de trai și modul în care se reflectă negativ asupra acestora anumiți factori precum poluarea, zgomotul, criminalitatea etc. Sunt mai puține surse disponibile privind percepția cetățenilor asupra design-ului și esteticii urbane și care tratează evaluarea rolului acestora ca precondiții pentru o calitate ridicată a vieții. Această cercetare va fi abordată în contextul orașelor mari din

România care se află în prezent în proces de elaborare a unor instrumente de politică publică pentru a controla calitatea design-ului urban (coduri/norme locale care reglementează publicitatea exterioară).

- În perioada următoare, cercetarea autoarei va urmări creșterea vizibilității internaționale în sfera dezvoltării durabile. Cercetarea în sfera guvernancei este deja vizibilă pe plan internațional, însă impactul studiilor din domeniul dezvoltării durabile și planificării urbane este limitată mai ales la nivel național. Pentru realizarea acestui obiectiv, intenția autoarei este de a participa la mai multe conferințe internaționale în domeniul dezvoltării și planificării urbane durabile.

Direcția de cercetare II

Continuarea cercetării anterioare

- Actualizarea asupra stadiului de implementare a Directivei Servicii este necesară în mod special cu privire la implementarea „ghișeeleor unice”, respectiv cu privire la monitorizarea și actualizarea legislației specifice în conformitate cu prevederile OUG nr. 49/2009.
- În 2016, împreună cu prof. D. Dragoș, se va pregăti și lansa o nouă propunere de cercetare comparativă în sfera accesului liber la informații în cadrul grupului de studiu nr. X al conferinței EGPA. Temele de cercetare propuse nu se vor axa pe elaborarea unor capitole naționale ci pe elaborarea unor analize comparative asupra modului în care diferite instituții și instrumente sunt utilizate pentru a asigura un nivel adecvat de transparență (spre exemplu, rolul Ombudsman-ului în asigurarea accesului liber la informații de interes public). Rezultatul așteptat va fi publicarea unei cărți la o editură recunoscută din străinătate, preconizată pentru anul 2018.
- Câteva dintre lucrările anterioare privind corupția în achiziții publice vor fi dezvoltate în anii următori sub forma unor aplicații de proiecte de cercetare. Interesul de cercetare vizează extinderea cercetării empirice, cu condiția disponibilității oportunităților de finanțare la nivel național sau internațional.

Noi direcții/teme/proiecte de cercetare

- În domeniul achizițiilor publice, este necesară trecerea în revistă a modificărilor legislative impuse de transpunerea Directivei privind Achizițiile Publice din 2014 în ordinea juridică națională (termenul limită este 2016, proiectul noii legi este deja disponibil pentru consultare publică). Obiectivele cercetării trebuie să urmărească două aspecte: inventarierea noilor prevederi legale și analiza din perspectivă comparată a soluțiilor legislative și a instrumentelor de politică publică introduse de noua reglementare națională (necesară în mod special cu privire la noi prevederi/instrumente care nu au fost prezente în vechea reglementare).
- De asemenea, în domeniul achizițiilor publice, o cercetare empirică interesantă ar putea urmări practicile privind transparența la care recurg autoritățile contractante pentru achizițiile directe. Numeroase autorități contractante sunt cunoscute pentru promovarea unor false măsuri de transparență și tratament egal al operatorilor economici prin implementarea unor reguli interne. O analiză comprehensivă a acestor reguli și practici interne ar putea oferi o imagine detaliată a gradului real de transparență practicată de aceste autorități publice în achizițiile lor directe.

- În sfera conflictului de interese, este nevoie de o cercetare privind implicațiile controlului de integritate *ex-ante* efectuat de Agenția Națională de Integritate (ANI). Noua reglementare este în vigoare din toamna anului 2015; cu toate acestea, sistemul a fost dezvoltat și testat începând din anii anteriori în contextul unui program finanțat din fonduri europene.